

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnštva št. 328

CENE PO POŠTI:
za celo leto K 240.—
za pol leta K 120.—CENE PO POŠTI:
za četrt leta K 60.—
za en mesec K 20.—

V upravi stane mesečno K 18.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Ojačen militarizem.

Naš vojni minister obljublja dalekosežne reforme v armadi. Tudi ako bi kdo hotel v armadi izvesti resnične reforme, bi jih ne mogel, ker se sedanja vlada opira na policijo, žandarmerijo in militarizem, brez katerega bi nehala biti. Zato tudi noben vojni minister v tej vladi ne more izvesti nobenih reform, ki bi odgovarjale potrebam časa in zahtevam ljudstva.

Da je temu res tako, v tem nas potrja »Jutro«, ki poroča, da bo reforma v naši armadi obstojala v tem, da se sicer skrajša rok aktivnega službovanja v vojašnici na 1 leto, morebiti še na manj, da se pa zato uvede preizkušeni srbski sistem, da dobi vojaško izobrazbo vsak za orožje sponosen državljan. Tako bi se sicer aktivni kadri zmanjšali, rezerve pa seveda pomnožile.

Omenjeni preizkušeni srbski sistem nam je že danes znan in sicer samo po slabih straneh. Ta sistem ni nič drugega nego kolikor mogoče široka militarizacija celoga ljudstva. Ne samo, da je vsak državljan vojak, ves dom, vsa domača živina in priprega je takorekoč stalno v vojaški službi. Duševni delavec, delavec v fabriki in kmet, vsi bodo do zadnjih meja fizične sposobnosti morali biti vedno pripravljeni, da se odtegnejo mirnemu delu in poklicu in bati se je, da se bo to zahtevalo vsako leto ali da se bo to doseglo na kakšen drugi način. Da bodo vse te vaje, vojaško izobraževanje bodisi strani od doma, bodisi na licu mesta, mobilizacija rezerv, konj in vozil, razne druge vojaške prireditve itd. itd. stale zopet ogromne vsote, tako, da se bodo dosedanja stroški za dosedanje službovanje po vsej priliki s tem sistemom militarizacije vsega prebivalstva še povečali, — to ni težko uvideti. V stari Srbiji za časa protiturških vstankov vse to ni državne blagajne nič stalo, danes bo zahtevalo ogromne vsote in to spričo našega budžeta!

Sedanja policajdemokratska vlada bi lahko vedela, da bo ljudstvo take vrste reformo odločno odklonilo. Ljudstvo o še večji militarizaciji neče nič vedeti. Ves svet dela zdaj na gospodarski obnovi, ozdravljenju financ in povznanju mirne delovne moči ter produkcije. Militarizem se mora odločno premagati. Ljudska stranka je že odločno označila svoje stališče v tem oziru. Uvesti se ima ljudska milica, ki bo izključno obramba za vsak slučaj in popolnoma v rokah ljudskega zastopstva, vojaško izobraževanje se ima skrbiti na minimum in ljudstvo mirnemu delu kolikor mogoče menj odtegovati.

Ne dvomimo, da bo spričo odločnega razpoloženja narodov celoga sveta zoper vojnega moloha zastopnikom ljudstva v našem parlamentu boj zoper tako reformo, kakor jo zamišlja policajdemokracija, zelo olajšan in da se poizkuša še hujske militarizacije naše države ne bo posrečil.

Ljudstvo glasno kliče: Stran enkrat za vselej z militarizmom!

Bratova tajnost.

Povest iz irske zgodovine. Prevel M. R. (Dalje.)

»Ah,« je vzdihnil Dunstan, »jaz sem si pa tako lepo predstavljal, da boš le prevzel še to skrb in vodil, ker na ta način bi šlo delo vse lepše izpod rok.«

»Ker mi pa Tvoje želje ni mogoče izpolniti, hočem Ti vendar v vsem svetovati in storiti, kar mi bo mogoče, ljudi vzpodbujati k delu in jih poučiti, da je njihova dolžnost, tebe spoštovati kot gospodarja.«

»Da, če mi pa hočeš to storiti, sem zadovoljen,« je odgovoril mladi gospodar in oči so se mu od veselja zasvetile. »Če bo družina zvedela, da si Ti za menoj in, da se suče bolj po Tvojem, tedaj bo čisto drugačna. Nočem Te več nadlegovati, hvala Ti lepa, Jemk«

Po teh besedah je Dunstan vstal in odšel. Duhovnik pa lahko smehljaje je gledal za njim in si mislil: »Dober dečko! Škoda, da ni bolj samozavesten. Po svoji naravi bo težko prišel do žene, če mu ne bo nihče pomagal. In sčasoma bi mu bilo vendar želeli ene pridne in poštene ženske.«

Za p. Fitz-Roy se je začelo življenje, kakršnega si je želel, — življenje tihega

Ponoven padec naše krone v Zürichu.

Zagreb, 12. jan. (Izv.) Dopoldne so na predborzi notirali sledeči kurzi: Budimpešta 49, Berlin 160—163, Italija 12.50, London 12.40, New-York 287, Praga 4.60 (včeraj 4.95), Dunaj 4.30, Zürich 56.50.

Zürich, 12. jan. (Izv.) Naša krona je padla na današnji predborzi na 1.65 (vče-

raj je bila 1.80). Ostali kurzi so: Berlin 2.95, Holandska 189.75 (včeraj 189.25), New-York 515, London 21.84, Pariz 43.05, Italija 22.45, Praga 8.30 (včeraj 8.45), Budimpešta 0.83, Varšava 0.19, Dunaj 0.18, Avstr. žig. krona 0.09.

Volitev ne bo v doglednem času.

Izgovor vlado.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Ob priliki poslednje vladne krize se je mnogo razpravljalo o vprašanju novih volitev. To vprašanje tudi sestavo nove vlade ni izgubilo na važnosti, ker prevladuje splošno mnenje, da vladi ni zagotovljeno dolgo življenje. Zaroko kralja Aleksandra pa je to vprašanje zadobilo povsem novo obeležje.

Vladni krogi so namreč mnenja, da nikakor ni misliti na nove volitve v doglednem času, ker bi znale volitve prinesiti neugodno iznenadenje in bi bil uspeh kraljeve zaroke oziroma poroke zmanjšan. Zato bo sedanja vlada vodila posle, dokler se razmere temeljito ne spremene.

Kraljev proglas o priliki zaroke.

Belgrad, 12. januarja. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić in minister za zunanje zadeve dr. Ninčić sta sestavila proglas, ki bo predložen ministrskemu svetu. Proglas bo z ozirom na svojo zaroko izdal kralj Aleksander na prebivalstvo. Proglas bo kralj takoj po svojem prihodu podpisal in bo najbrže še tekom jutrišnjega dne razglašen.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Ministrski predsednik je sprejel ob priliki zaroke kralja Aleksandra med drugimi tudi častitko od grške vlade.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) V političnih krogih se govori, da bo kralj Aleksander po poroki prišel za nekaj časa v Zagreb in v Ljubljano.

Finančni odbor.

Belgrad, 11. januarja. Sejo finančnega odbora je predsednik dr. Voja Viljković otvoril ob 11.30. Ker ekspozice finančnega ministra, ki ga je imel na prejšnji seji, še ni dotiskan, se je razprava o njem odgodela za pozneje. Ekspozice se bo po vsej priliki stavil na dnevni red ene prvih sej po pravoslavnem novem letu. Nato so se v odboru dale instrukcije sekcijam, ki imajo nalogo, da s štedenjem dovedejo proračun v ravnotežje, ako pa bi to ne bilo mogoče, naj se zatečejo k novim dokladam in virom dohodkov. Rezultat dela teh sekcij bo prišel pred plenum. Dalje se je v odboru govorilo o prehrani pasivnih krajev, kolikor je to v zvezi s proračunom. Odbor je stal na stališču, da država ne more prehraniti pasivnih krajev. Predlog, naj država skrbi za Slovenijo, je bil odklonjen. Dalje je bil v odboru govor o anketi, ki naj bi preiskala krivdo glede zlorabe izvoznicarjev v Sloveniji in nekaterih bank v Belgradu. Dalje se je diskutiralo o tem, da se uredi pravilnik glede državnih avtomobilov, da bi se moglo pri tem kaj prihraniti. Finančni minister dr. Kumanudi

je izjavil, da proračun v zadnjih sedmih mesecih raste s povišanjem dohodkov tako, da bodo povišani dohodki v tekočem letu znašali več, kakor v prejšnjem letu, dohodki od carine pa bodo menda manjši. Sicer pa bodo dali davki vsaj 200 milijonov dinarjev več kakor prejšnje leto. Sprejet je bil predlog, da se pozove prometni minister, da jutri finančnemu odboru predloži točno stanje našega prometa, ker je to danes najaktualnejše vprašanje, ki zanima celokupno javnost. G. Milan Pribičević veli, da se je razgovarjal z novim vojnim ministrom generalom Vasičem, ki načelno pristaja na dosedanje odločbe finančnega odbora, pa se protivi zmanjšanju stalnega kadra. Sedanji vojni minister očita prejšnjemu ministru generalu Zečeviću, da je pozval rekrute v neugodnem času, to je pozimi, tako da je nemožne obleči jih in so izpostavljeni boleznim. Nato je predsednik dr. Velković ponovil splošne instrukcije za vse sekcije glede štedenja v proračunu, da ne bi bile potrebne nove doklade in zaključil sejo ob 12.30. Prihodnja seja je odrejena za jutri ob 11.30 po zahvalni službi božji z dnevnim redom: Poročilo prometnega ministra.

Belgrad, 11. januarja. Danes je v finančnem odboru govoril poslanec Jugoslovanskega kluba VI. Pušenjak. Govornik je opozoril, da uradna cenitev škode vsled suše ni točna. Razmere so dejansko take, da mora vlada gospodarskim organizacijam v pasivnih krajih še dalje dovoljevati potrebne kredite.

Naša društva.

d »Ljubljana.« Drevi ob 7. uri pevska šola, po šoli ob 8. uri pevska vaja za mešani zbor.

d Obel pri D. M. v Polju priredi v nedeljo dne 15. t. m. igro »Krivoprisežnik«. Pridite v obilnem številu. — Odbor.

d Mladeniški krožek »Rakovnik«. V četrtek, 12. t. m. zvečer ob pol 9. uri predava g. dr. Puntar o gospodarski moči Jugoslavije in njenih sosedih. Gostje dobrodošli!

vec, in če ga še ni bilo, si je bil svest, da gotovo pride.

Kmalu so si vsi bližnji in daljni, imeli mnogo povedati o mladem župniku iz fare Kenygal. Slučaj je nanesel, da je nekoč zapazil kmetiča, ki je zavozil s svojima suhima konjema v močvirje in kljub vsem naporom se ni mogel rešiti iz nevarnega položaja. Obupan je stal mož pred razgreto in zmučeno živino. Mimo je prišel pater Fitz-Roy. Videč, da je opasno, je prijel voz, konja sta potegnila in na veliko veselje kmetiča, ga rešil iz kaj neprijetnega, kakor tudi nevarnega položaja.

Ako se je duhovnik pokazal na cesto, so pritekli otroci in pogostokrat ga vidimo pri bolnišnici pod lipo, sedeč med krdelom otrok, ki se plazijo po negovih kolenih, želeč slišati pripovedke, ki jih jim pravi.

Prišlo je v deželo poletje, minila je žetev. »Dolenčani« so pridno delali, zato so pa tudi upali na obilen blagoslov. Zadovoljna in Bogu hvaležna je bila mati Ana, ko je videla srečo v gospodarstvu; ali nekaj ji je težilo sree. Dunstan je bil že nekaj časa nekako zamišljen in molčeč. Pogostokrat ga je videla zvečer iti na polje in po dnevi je bil pri delu večkrat otožen. Vprašala ga je, kaj mu manjka? Nič ji ni odgovoril in jel se je takim vprašanjem izogibati.

Vsem organiziranim tovarišem!

Kakor smo že naznanili, bo pričel izhajati nov kršč. soc. delavski list vsakih 14 dni. List bo prinašal strokovno vsebino, namenjeno organizacijam, zraven pa še poljudne načelne članke za širše vrste krščanskega delovnega ljudstva. Takega lista je naše gibanje pogrešalo. Zato odslej dalje »Novi čas« ne bo več ob četrtkih izhajal kot strokovno glasilo, morveč bo odslej le politični dnevnik kršč. soc. delovnega ljudstva.

Z današnjo številko se uredništvo poslavlja od svojih tedenskih čitateljev z željo, da poskrbe, da bo novi list, ki bo izhajal vsakih 14 dni, dobil v vseh prijateljih veliko zaslonbo in podporo. Delajte zanj in pridobivajte mu naročnikov!

Za one, ki rabijo več čtiva, pa ne zmorejo naročnine na dnevnik, bo »Novi čas« izhajal kot tednik vsako soboto za letno naročnino 40 K. V tej številki, ki bo navadno izhajala na 4 straneh, bo uredništvo nudilo najvažnejše, kar je za organizacijo, prinašala bo pregled dogodkov in socialnega gibanja po svetu.

Vse one pa, ki zmorejo dnevno naročnino, prosimo, da čim bolj razširjajo dnevnik »Novi čas«. Že doslej se je število naših naročnikov zvišalo, treba pa je še nadaljnega dela, da bo glasilo kršč. soc. delovnega ljudstva, razširjeno povsod, vžigalo srca za kršč. socialno misel! Vsem organizacijam kršč. delovnega ljudstva bo list slejkoprej vedno odprt.

Na delo! — Uredništvo »Nov. Časa«

Nov prepir v vladnih strankah.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Znano je, da so ob priliki sestave sedanje vlade ostala še mnoga vprašanja nerešena in so z ozirom na parlamentarne počitnice stopila povsem v ozadje. Sedaj so se pričeli zopet vračati poslanci v Belgrad in je politično življenje zopet oživilo. Sicer se v političnih krogih predvsem razmotriva vprašanje kraljeve zaroke, vendar so stopila tudi druga vprašanja zopet v ospredje. Posebno vprašanje o zahtevi muslimanov, da morajo dobiti mesto podtajnika v ministru policije, je predmet živahnih debat v političnih krogih. V radikalnih krogih se govori o tej zahtevi zelo nesimpatično in vlada precejšnje nezadovoljstvo z muslimani. Radikalci, ki zahtevajo to mesto za sebe, očitajo muslimanom, da so v vladi samo zato, da morejo zadostiti svojim materialnim zahtevam. Na vsak način se bo za to mesto vršil še precej oster boj, vendar je že skoraj gotovo, da bodo to mesto zasedli radikalci, da kontrolirajo delovanje ministra policije.

„Socialna Misel“.

Vsebinska 1. številka

„Socialne Misli“.

ki izide 15. januarja:

Dr. A. Gosar: Cilji in pota krščanskega socializma.

Franc Terseglav: Vera životvoren činitelj socialnega življenja.

Janko Kralj: Program in taktika ljudske stranke.

Dr. A. Tominc O. F. M.: Francišek Asiški in socialno vprašanje.

Hil. Vodopivec, nač. min. finans: Izenačenje neposrednih davkov.

Dr. Janko Brejc: Završnica; vprašanje imovine bivše dežele kranjske.

A. G.: Program socialistične partije Jugoslavije.

I. P. Naša kriza.

Pregled: Svetovna politika. — Državno gospodarstvo. — Socialna vprašanja in gibanja. — Socialna izobrazba. — Verstvo. — Revije.

Cena 25 Din na leto. — Naroča se pri: Prodajalna K. T. D., Ničman, Ljubljana.

Somišljeniki, izobraženci, delavci — naročajte se na »Socialna Misel«, ki je glasnik dr. Krekoviha načel!

Politični dogodki.

+ **Shodi SLS.** V nedeljo, dne 9. jan. je imel načelnik J. K. Z., poslanec Brodar dva izvrstno obiskana shoda. Prvi shod se je vršil dopoldne na Rovah, drugi popoldne v Lukovici. Na obeh shodih je poročal poslanec Brodar o našem notranjem političnem položaju, zlasti o zavojeni davčni in finančni politiki sedanje vlade. Pečal se je tudi obširneje s šolskim vprašanjem in kulturnobojnimi tendencami vlade, ki jo podpirajo in vzdržujejo tudi naši pobožni samostojenci. Na obeh shodih so bile sprejete ostre resolucije proti profilirski in protivarski šolski politiki vlade. Zborovalci so izrazili popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

+ **Očitki vojnega ministra.** Začetkom decembra smo večkrat zaporedoma prosili vojaško oblast, naj ne kliče rekrutov v sedanjem času v službovanje, ampak naj počaka saj novega leta. Naša prošnja je bila zaman, pač pa nas je državotvorno »Jutro« radi tega napadlo kot državi nevaran element. V današnjem poročilu iz finančnega odbora pa beremo izjavo g. Milana Pribičevića, ki se je razgovarjal z vojnim ministrom Vasićem, in ki je povedal sledeče: »Sedanji vojni minister (Vasić) očita prejšnjemu ministru generalu Zečeviću, da je pozval rekrute v neugodnem času, to je po zimi...« — Prepričani smo, da bo »Jutro« sedaj gospoda generala in vojnega ministra prav tako goreče hvallilo, kakor je prejšnjega gospoda generala in vojnega ministra vneto hujskalo proti nam.

+ **Blazne.** »Slovenski Narod« se dere kakor blazen derviš, ker smo včeraj med dnevnimi noticami poročali o bližnji poroki angleške princezine Marije. Pravi, da je to poročanje v zvezi z zaroko kralja Aleksandra rokoma v habsburško. Zaboga, kaj pa je tu žaljevega z našega dnastičnega stališča? Ali ceni »Narod« milijone angleškega barona više nego jugoslovanske kraljevske krono in osebno dražest kralja Aleksandra? Naša notica bi mogla biti neprijetna pač kakemu angleškemu »Narodu«, ne pa ljubljanskemu. »Narod« končno trdi, da smo si vest o poroki angleške princezinje naravnost izmislili. »Slov. Narod« naj pogleda »Prager Tagblatt« dne 7. tm., ker bo na 3. strani našel sliko angleške princezinje Marije ob strani viscunta Lascellesa in spodaj poročilo, da je poroka teh dveh določena na dan 23. februarja t. l. Prav ta list je nedavno pod črto priobčil satiro na to zaroko angleške kraljeve hčere, češ da so postale evropske princezinje praktične, ker dajejo prednost težkim milijonarjem meščanskega stanu pred kraljevimi princji, katerim je bodočnost v sedanji dobi postala negotova. Ali sedaj »Narod« razume, kako trapasto se je zopet zaletel? Saj je lepo od njega, da je tako navdušen ob veselem družinskem dogodku naše kraljeve hiše, vendar naj pri tem skuša ohraniti toliko razsodnosti, kolikor je v vsakemu, ki ima opraviti z javnostjo, neobhodno treba.

Dnevni dogodki.

— **Razglas o novi monopolski taksi na cigaretni papir.** Pokrajinska monopolska direkcija v Ljubljani objavlja: Na predlog Uprave državnih monopolov v Beogradu z dne 3. decembra 1921 Pov. M. broj 220 je gospod finančni minister s svojo rešitvijo Pov. broj 873 povišal monopolsko takso na cigaretni papir, ki se ima v bodoče plačevati po nastopni skali: 1. od cigaretnega papirja v skladih (rizmah) po 3200 Din v zlatu, to je 6400 Din v srebru za 100 kg; 2. od cigaretnega papirja v knjižicah, lističih ali stročnicah po 2750 Din v zlatu, to je 5500 Din v srebru od 100 kg bruto teže knjižic v kartonih.

— **»Minister«.** Nihče si ne sme lastiti naslovov, kateri mu ne pritečejo. Gosp. Ivan Hribar je danes pokrajinski namestnik in noben »minister«. Kakor poslanik, če je imel sploh naslov minister, ni več poslanik, preneha tudi biti »pooblaščen minister« svoje države pri tuji državi, kakor je to običajni nastop nekaterih poslaničnikov in sicer na bolj važnih mestih. Kvečjem bi imelo smisel, če bi se imenoval »bivši minister«, kajti sicer bi se vzbujalo mnenje, kakor da je naslov »minister« ne-

kaj takega kakor n. pr. »sekscelenc«, »Durchlaucht« ali pa »Serenissimus«, kar je pa pri nas odprajeno. Ustava sploh ne pozna nobenih takih titulatur. Če je kdo danes minister, je minister, če jutri ni več minister, ni minister, ampak je bil. In zato je kvečjem še »bivši minister« ali pa »na razpoložanju«: ako se mu to ravno tako strašno dopade. Sicer pa ima g. Ivan Hribar danes čisto drugo službo, ki kakor znano ni ministrska.

— **Blejsko jezero** je popolnoma zamrznjeno. Le malo ledja je tako lep in čist led, kakor letos. zato pa tudi prihode desaleev vsak dan, da uživajo tu lepi sport. Vreme je krazno in vsak obiskovalec bleada ima tudi vžitek lepo narave. V nedeljo popoldne od 2. do 5. ure bo igrala na ledu godba, kar bo posebnikom bleada še posebna zabava. Zveza z vlaki je prav ugodna in je torej pričakovali v nedeljo večjega števila izletnikov iz Ljubljane na Blede.

— **Odprava plemiških naslovov.** Temeljem sklepa ministrskega sveta je vlada vsem oblaštvom naznanila, da so v Jugoslaviji odpravljeni vsi plemiški naslovi, ki zato v uradnem poslovanju niso več dopustni. Kdor se v vlogah na javne urade poslužuje svojih starih plemiških naslovov, bo kaznovan.

— **Snež v Crngori.** Iz Nikšića poročajo, da je zapadel v Crngori meter visok snež. Sneži še vedno. Ves promet je ustavljen.

— **Snež v Splitu.** Te dni je padel v Dalmaciji prvi snež. Celo Split je dobil snežno odejo. Seveda so sneži v Dalmaciji dani le kratki dnevi, ako ne samo ure.

Ljubljanski dogodki.

lj **Vodstvo SLS** za Ljubljano ima danes ob 8. uri zvečer v Jugosl. tisk. I. nadstropje važno sejo. Udeleženi naj se je vsi člani. — Načelnik.

Iz organizacij.

JUGOSLOVANSKA STROKOVNA ZVEZA.

Vsem skupinam in zaupnikom! Današnja številka »Novega Cas« je zadnja, ki jo dobivajo člani JSZ brezplačno kot svoje tedensko strokovno glasilo. »Novi Cas« bodo prejeli člani ostleje le proti naročnini. Zato pa prične pred koncem tega meseca izhajati štirinajstrednik, ki bo poleg drugih poljudnih člankov prinašal tudi strokovna poročila. »Novi Cas« bo ostal kot doslej delavski dnevnik, novi štirinajstrednik pa bo omogočal tudi največjemu, da si ga naroči. Mesečna naročnina mu znaša 4 K; naroča se pri tajništvu Jugosl. strokovne zveze, Stari trg št. 21. Načelnik JSZ.

Črna. Tukajšnja skupina J. S. Z. priredi na praznik dne 2. svečana ob 12. uri popoldne redni letni občni zbor s sledecim sporedom: 1. Pozdrav predsednika 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginjaka. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — Ako bi ob gori navedenem času ne bilo zadosti pričujočih članov, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor brez ozira na število članov. — Člani se opozarjajo, da se vsi prav gotovo udeležijo obnega zbora.

Tržič Zaupniki JSZ so pred prazniki med delavstvom ponirali za bolno vdovo Marijo Arncž, kateri je članica JSZ. Nabrato se je 1108 (tisoč sto osem) kron, za katere je imenovana najlepšo zahvalnico vsem naravnem.

Škofja Loka. V nedeljo dne 8. t. m. se je pri nas vršil sestanek delavcev in delavk iz kvečje »Ščirca«. Poročal je zastopnik J. S. Z. iz Ljubljane o zgodovini delavskega združevanja, delavski organizacijah, naloga J. S. Z. in dolžnostih njenih članov napram njej. Navzočih je bilo do 100 delavk in delavcev, ki so pazno in z zanimanjem sledili izvajanjem govornika ter sklenili vsi, pristopiti k J. S. Z. in zanjepri složno kot en mož nastopiti za svoje pravice pod zastavo svoje organizacije. Izvolil se je nato odbor, od katerega upamo, da se bo zavedal svojih dolžnosti napram delavstvu in organizaciji.

RUDAR.

Velenje. Vsem članom Jugoslovanske Strokove Zveze in Rudarske Zveze se naznanja, da se bo izdal strokovni list na promogovniku v kopalnici. Prispevki se bodo plačevati četritleto skupaj; lahko tudi za dalje časa, in to radi lažjega dela organizacije, ker ima blaginjak mnogo posla. V odbor so izvoljeni za Jugoslovansko Strokovno Zvezo: Ojstriž Jože, predsednik, Svet Jože, podpreds.; Ojstriž Martin, tajnik; Svet Bogomil, taj. nam.; Jevnik Bože, blaginjak, Jevševar Miha, blag. nam. Odborniki pa: Breslav Jernej in Skornšek Jože. V uatovstvo računov pa: Vidomsek Jernej in Počaj Martin. Plačevalo se bo lahko na promogovniku in v Društvenem domu pri Velenju vsako drugo nedeljo. Denar sprejema blaginjak in ostali odborniki, ki ga potem izročijo blaginjaku. Člani se naj držijo reda v plačevanju prispevkov, ker brez reda ni mogoče organizacijo uspešno se razvijati. Člani raj svoj o dolžnost vodstvo organizacije bo pa svojo. V Rudarsko Zvezo pa so izvoljeni: Krk Ivana, predsednik; Vidovič Franc,

lj **V Rokodelskem domu** priredi v nedeljo 15. t. m. ob 7. uri zvečer Prosveta za stolno župnijo in šolski okraj svoj prvi zabavni večer. Vstopnina prostá. Vspored zelo mnogovrsten.

lj **Umrl** je v tukajšnji splošni bolnišnici v 63. letu starosti g. Jernej Baraga, vpok. mizar tobačne tovarne in dolgoletni raznašalec časopisa »Slovenec«. Pokojni je bil odločen naš somišljenik in vstrajen ud družbe nočnih častilcev. Pogreb bo jutri v petek popoldne ob pol 4. uri iz mrtnišnice splošne bolnišnice. Sveta tila mu večna luč!

lj **Tedeški zdravstveni izkaz.** V času od 1. do 7. jan. je bilo v Ljubljani roj. 18, 11 loškega, 7 ženskega spola. Umrlo je v tem času 25 oseb, med temi 12 moških in 13 ženskih oseb. Za jetiko so umrle 4 osebe, za ošpicami 1, za srčno kapjo 4, 2 osebi sta umrli vsled smrtnih poškodb. V starosti čez 70 let je umrlo 10 oseb, med njimi 4 moški in 6 žensk. — Najlezižive bolezni se so javljale sledeče: davica 1 slučaj, škrlatinka 2, trebušni legar 1, griza 1, ošpice 6.

lj **Za cirkusem?** V cirkusu »Slavija« v Latermanovem drevoredu je služila 20letna Franciška Stirn iz Hraša pri Sm'edniku. Od tega časa ni več znano, kje Stirnova biva. Oblasti o išče.

lj **Mejni revezi,** ki se prejemali doslej podporo pri ubožnem očetu g. Marencetu, došlijo za letošni mesec podpore izplačane dne 17. t. m. pri mestnem magistratu, kajigovodstvo, soba št. 7.

lj **Hišni posestniki** v Ljubljani, ki se do danes niso predložili hišnih in stanovanjskih pol se zadnjih pozivajo, da jih predložijo zanesljivo tekom 24 ur v mestni posvetovalnici, ker bi se jim sicer naložila najhobu nejša kazen, razentega pa se bo popis izvršil na stroške zamudnega hišnega posestnika. Od 20. novembra do danes je imel vsakdo dovolj časa, da je izpolnil svojo polo, vsled česar se nikakor ne more dopustiti, da bi nekateri ovirali statistično delo le vsled svoje komodnosti.

LAJNİK; ŠPITAL VALENTIN BİEGANJK; ODBORNIKI PA: GRABNER JURI IN ZAJE VEKOSLAV.

Rudarska zveza ima v nedeljo v Trbovljah in Zagorju občni zbor, v Rajh nburgu sestanek skupine, nedeljo teden pa v Laškem shod.

KOVINAR.

Kropa. Dne 6 t. m. smo imeli mesečni sestanek, na katerem je govoril zastopnik iz Ljubljane. Sklenili smo, da se vsi naročimo na delavski štirinajstrednik.

Zirovnica. Dne 15. t. m. se vrši pri nas občni zbor skupine.

LESNI DELAVEC.

Lesni delavci imajo v soboto zvečer v Čenčici sestanek, na katerem bo poročal zastopnik iz Ljubljane.

SLAMNIKAR.

Domžale. Pri nas se je vršil na praznik sv. Treh kraljev sled J. S. Z. v Društvenem domu, kateri je bil dobro obiskan. Poročal je zastopnik iz Ljubljane. Sklenilo se je, da se vrši občni zbor skupine v ponedeljek, v nedeljo 15. t. m. pa skupina seja odborov Domžale-Mengeš, radi skupnega nastopanja obeh skupin v bodoče.

VINICAR.

Zveza vinjarjev v Ljubomeru nastopa, da ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 20. januarja po naši službi boji ob pol 9 uri, na katerem bode poročal zastopnik iz Ljubljane o važnosti organizacije. Na dnevnem redu je volitev novega odbora, poročilo tajnika o celoletnem računu in podporah. Vodstvo pozivlja vse člane, da se občnega zbora zneajo v udeležijo v obilnem številu. Prostor, kjer se bode vršil, bode mo v prihodnji številki javiti pravčasno.

PROMETNA ZVEZA.

Nova mesto. — V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršil prvi redni občni zbor podružnice »Prometne zveze« za Novo mesto v gostini Košak. — Tov. Korosec otvori občni zbor, pozdravi navzoče in da besedo tov. Mraku, ki kot zastopnik osrednjega odbora v Ljubljani pozdravi navzoče in poda kratek pregled o delovanju in razvoju »Prometne zveze« v minulem letu, o boju za stanovsko solidarnost, o delovanju koalitičije. Povdarjal je, da se je organizacija zadovoljivo razširila, kljub temu, da organizacija ni agitatorno nastopala, ker stojimo na stališču koalitičijske svobode in da agitacija bodi nam pošeno delo. Povdarjal je nu nost stanovske solidarnosti železničarjev, faktor vsega trpečega delavnega ljudstva in boju z današnjo kapitalistično družbo. Po trdem, a odkritičnem in poštemem boju — smo hvala Bogu — danes železničarji v koalitičiji zruzeni v enotno fronto. Največja nesreča za nas vso bi bila, če bi se med nas zanesel zopet oni ogabni boj, ki se je med našimi organizacijami vršil v zadnjih letih na škodo in strahotu nas vseh. Dolžni st članov vsake organizacije je, da pazijo na vodstvo lastne organizacije, da voditeljem ni organizacije le v toliko strokovna v kolikor ista odgovarja njihovim političnim ciljem, ali koristi in posameznikom, ker ravno v tem tiči nevarnost, da one fanatizirane strasti, ki so bile vzrok boja zadnjih let med železničarji, bi lahko zopet vrgje baklja razdora v našo solidarnost. Organizacije naj bodo v pošteni med-

sebojni tekmi za dobrobit celokupnosti, nikakor pa ne v sovražnem medsebojnem boju. Pazimo, da govorimo o tovariših, ki so v drugih organizacijah kakor tudi o nasprotnih organizacijah sploh v prijateljskem smislu, da poglobimo tovariško medsebojno spoštovanje in ljubezen, ki je nujen predpogoj naše bodočnosti, a tudi popolnoma odgovarja našemu kršč. soc. stališču. — Po končanem izvajanju tov. Mraka se je izvolil in konstituiral sledeči novi odbor: Predsednik Jelen Franc, podpredsednik Zumer Franc, tajnik Mrak Peter, blaginjak Korosec karol, tajnikov namestnik Pečar Ivan, odborniki: Vencina Franc, Kešele Franc, Mehle Jožef, Rapus Mat. ml., Gorenc Jožef; preglednika računov tov. Schilin Anton in Langot Anton. Na to tovariš Zumer bodrihni beseda povdarja, da je naša pot, ki jo hočimo, edina prava in odgovarjajoča zdravemu razumu, v postenosti in ljubezni je naša moč in naša bodočnost. Slogijski sklep vseh je bil: Po dosedanjih poti — stanovske solidarnosti — nevstraheno naprej za srečno in boljšo bodočnost nas vseh vpredih proletarcev.

Božično in novoletno darilo progarjev. — Razni gospodje nimajo smisla za reveze, ker niso nikoli okusili trpljenja, vsled tega ne vedo za trpine progovne delavce. Leti so vse leto prenašali vročino, mokroto in mraz, opravljanj najtežja dela, a plačam so najslabše. Udobijana se jim je 13, plača in vso javnost so s tem motili. Teža so zmocni samo politični agenti uberaime stranke. Dalje smo morali delati pred božičem in Novim letom ves dan, oziroma so se morzle ure v dobro vnaprej doprinesti, drugače se je zaračunala samo pol-dnevna mezu. Kratko receno: za božično in novoletno darilo se jim je vzel prosti popoldan z izgovorom, češ, da isti mi v začasnem pravniku, in naravnai so nas s trinajsto plačo. Kako dolgo bode še bogataši norce brli iz sromakov? — Pregarji.

Volitve v delavske odbore se naj razpišejo 2. prog. pišejo. Prošnja je doba za delavske zaupnike in nekateri izmed njih so predstavljani k drugi kategoriji. Zato naj se zdanejo na merodajnem mestu in razpišejo volitve za delavski odbor, izvoljene zaupnike pa na, ravnateljstvo skliče, da sihi po njih želje in potrebe svojih uslužbencev. Časovne potrebe, katere naj gospodje proučijo in rešijo, so v glavnem naslednje: 1. Zahteva po nastavljenju progovnih delavcev je neodložljiva. Ugodnosti naj imajo iste kot vse druge nastavljene kategorije, ki ne posedujejo višje soške izobrazbe. Mukepolno službovanje progarjev v pomli meri zasluži isto kot drugi uslužbenci. 2. Načajna nujna zahteva je, da se plača času primerno uradi. Draginja je tako velika, da je sramota za civilizirani svet, ker kaže brezbriznost onemu stopu, ki s svojim delom ustvarja dobrobit države, pravico zahtevamo! Milost odklanjamo.

DELAVSKE ZADRUŽNISTVO.

Krekova posojilnica v Mariboru. Na novega leta dan dopolne se je vršil občni zbor nove Krekove posojilnice v Mariboru. To bomena prva posojilnica kršč.-soc. delavstva v Sloveniji. Skrajni čas pa tudi je, da se delavstvo tudi na tem polju osamosvoji, ker le tedaj, če bo gospodarsko močno, bo močno tudi v boju proti svojim izkoriščevalcem. Vsled tega pa je tudi dolžnost vsakega zavodnega krščanskega mislečega delavca, delavke, vsakega člana in članice J. S. Z., da nataga svoje primranke edino v svoji, t. j. Krekovi posojilnici, ki prične z rednim poslovanjem prihodnje soboto, 14. januarja 1922. Uradne ure Krekove posojilnice bodo vsako soboto popoldne od 3. do 5. ure ter vsako nedeljo in praznik dopolne od 9. do 11. ure. Svoje prostore ima Krekova posojilnica v Iranciškanskem samostanu. Načelnost Krekove posojilnice obstoji iz sledečih združnih članov: načelnik tov. A. Krepek, okrož. preds. J. S. Z., načel. namestnik J. Vesenjak, profesor; odborniki so: I. Bogovič, profesor; V. Filipič, poštni poduradnik; I. Ekort, čevlj. mojster; F. Vokač, železničar in hišni posestnik; J. Jančič, služkinja. Člani nadzorstva so: profesorja dr. K. Capuder in dr. J. Jeraj, železničar F. Breznik, kroj. mojster M. Mesarič in delavec A. Bračko. Novemu gospodarskemu zavodu kršč.-soc. delavstva daj Bog obilo blagoslov!

Maribor. Člani in članice I. del. kons. društva se opozarjajo, da obstoja prodajalna v Mariboru, Slovenska ulica št. 15, in v Studencih, Aleksandrova cesta 17. Vsi člani in članice naj kupujejo vse svoje potrebščine edino e v prodajalnih I. del. kons. društvih, ker dobe vedno najboljšo in najcenejšo blago vseh vrst. Obe prodajalni sta založeni z raznovrstnim špecerijstvom in manufakturnim blagom. Svoji k svojim!

POSELSKA ZVEZA.

Redni sestanki »Poselske zveze« se vsilijo vsako nedeljo od 8.—5. ure popoldne v prostorih JSZ, Stari trg št. 2, I. nastr. Prvi sestanek je 15. t. m. Pozivljejo se vse članice. »Poselske zveze«, da v obilnem številu poseže, te sestanke, ki bodo omogočali zblizvanje med članicami.

Tarifa »Poselske zveze«. V znanji seji »Poselske zveze« se je sklenilo podatjati tačno tarifo še do 1. aprila t. l. Tem potom se ozivljajo one gospodinje, ki še niso doplačale po ta ifi. naj iste doplačajo.

Izdajja konzorcij »Novega Cas«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Več krojaških pomočnikov.

treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni so sprejme takoj. Samostojni dobri proti garanciji delo na dom. — Stahb delo zasigurano. — Vpraša se: Ljubljana, Emonska cesta št. 8 v pisarni. 110

Jugoslovanska Union-banka
preje **Mariborska eskomptna banka**
ustanovljena 1. 1872
Beograd, Gornja Račgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Veikovec

Akcijski kapital K 30.000.000
Rezerve K 10.000.000
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.